

DOVRE BONDELÅG

Innspill til oppstarten av rullering av forvaltningsplan for Rondane og Hemmeldalen

Begrepet forvaltning har vært gjennomgående brukt i alle planer laget for å opprettholde nasjonalparkene våre. Det begrepet er forenelig med alt landbruket har stått for og fortsatt står for i dag. Naturressursene har til alle tider vært forvaltet av de som bor i og livnærer seg av dem - enten det er snakk om jord, skog, vann, fjell eller vilt. De lokale som bor i og ved nasjonalparkene, og har sitt liv og virke her; bønder, gjetere, skogbrukere, jegere, fiskere, sankere – innehar derfor en unik førstehåndskunnskap. Vi mener det sier seg selv at i en forvaltningsplan av en nasjonalpark bør og skal denne kunnskapen utgjøre en stor del. Jordbrukernes og jegerens forvaltning av naturressurser beror seg på erfaringer gjort gjennom generasjoner, og utgjør hele grunnmuren av at et naturområde har en slik unik verdi at det skal vernes.

Uten jevnlig beiting, jakt, fangst og hogst ville landskapet sett ganske annerledes ut. Det ser vi stadig flere eksempler på i dagens samfunn i form av for eksempel sterk gjengroing. Forskning – sågar forskning gjort i Grimsdalen i Rondane Nasjonalpark – har vist at artsmangfoldet øker i beitede områder. Der floraen er rik er også insektene mange, og videre fuglene. Alt henger sammen med alt. Og bidrar til en nasjonalpark som lever.

I en tid der vi ser økende etterspørsel etter ren, norsk mat – herunder lokalprodusert mat – har stadig flere bønder svart med å forsøke å ta i bruk flere av utmarksressursene til beiting, samt setring. Det kan nevnes Norturas satsning på Høgfjellslam, flere nyoppstartede forretninger som satser på kortreist kjøttmat fra fjellregionen vår, TINE ønsker mer melk produsert i sommerhalvåret, det legges mer til rette for setring i form av tilskuddsordninger – og med økt interesse for ferie i Norge under pandemien ser vi et klart økende marked.

Det er dermed helt tydelig at både myndigheter og befolkning ønsker at naturressursene våre skal bestå. Skal produksjonen av egen mat til egen befolkning fortsette og økes, må de samme myndighetene legge til rette for at naturressursene omkring oss kan brukes og slik forvaltes. Det gjelder også i høyeste grad i nasjonalparkene. Landbruk gir mat – det mest grunnleggende for et menneske – og det gir samtidig et kulturlandskap verdt å verne og verdt å ta vare på. Å legge til rette for landbruk i nasjonalparkene er vinn-vinn!

Beiterett, seterrett og bruksrett helt avgjørende for forvaltningen og skal ikke svekkes.

Konkrete tiltak:

- Der det vedtas at stier skal «legges ned», i form av fjerning av T-er på varder og steiner langs stiene samt fjerning av merking på turkart, må vardene i seg selv få bli stående. Stiene er ofte svært gamle og opprinnelig dyretråkk eller benyttet i forbindelse med tilsyn og sanking av dyr. Vardene er her helt avgjørende den dag i dag for å kunne navigere i for eksempel dårlig vær under tilsyn og sanking. Der stiene såkalt legges ned vil det i mange tilfeller være for å unngå sterk trafikk av gående og syklende. At stiene fortsatt kan brukes i forbindelse med nevnte forvaltning gir ikke på langt nær en slik uønsket trafikk.
- Blant annet Grimsdalsvegen og Haverdalsvegen ble i sin tid bygget og finansiert av gårdene ved pliktarbeid og i næringsøyemed. Da som nå kan sesongvariasjonene være store fra år til år, og det er helt avgjørende for årets avling og beite at tilsyn, jordarbeiding, vanning og gjødsling av jorder og kveer bli gjort til riktig tid. Behovet kan ofte komme før ordinær åpningstid av fjellveiene, og det bør derfor være mulig å få bruke veiene i næringsøyemed også utenfor åpningstid. Dette kan uten problemer

koordineres med fjelloppsyn av hensyn til villrein og annet vilt, samt veilag med tanke på veistandard.

- Fjellveiene i ett område bør ha lik åpningstid, eksempelvis Grimsdalsvegen og Haverdalsvegen. Åpningstidene er i dag ulike, men er likevel satt av hensyn til én og samme villreinstamme som holder til i hele området. Åpningsdato for Haverdalsvegen bør derfor fremskyndes til å bli 5. juni som Grimsdalsvegen ellers. De to fjellveiene henger forøvrig sammen.

Vi ser frem til videre samarbeid om forvaltning av nasjonalparkene våre.

Styret i Dovre Bondelag, 15.08.2021

innspill forvaltningsplan - FRA NORD-FRON BONDLAG

2. Motorferdsel

a. Fire turer ved kjøring til hytter med proviant, brensel etc. er lite og er en betydelig begrensning i forhold til det verneforskriften sier. Vi mener det ikke er behov for antallsbegrensning ut fra at antall hytter dette gjelder er få og omfanget lite, samt at det er godt innarbeidede leiekjørere som kjører.

b. Ved utkjøring av saltstein i utgangspunktet burde vært gitt direkte hjemmel for dette i verneforskriften, da dette er noe som skjer årlig.

c. Vi mener det i forbindelse med drift av setrer, gjerdning før beiteslipp etc. bør åpnes for kjøring før 1. juni.

d. Ved skadefelling av rovvilt må det på plass rutiner og opplegg som sørger for raske svar for bruk av snøscooter for utkjøring av mannskap og evt. grovlokalisering av spor i forbindelse med skadefelling, og at det bør vurderes å gi flerårig godkjenning.

e. Ved bås jakt på jerv bør det legges opp til at det i samarbeid med Statsforvalter og kommune gis flerårige tillatelser. Det har til nå vært gitt 8 turer årlig, dette er tilstrekkelig.

g. Det må generelt legges til rette og veiledes til at det velges flerårige tillatelser der dette er mulig.

3. Bilveg

a. Strekningen Fryvollane-Storgranbakken er fortsatt å anse som bilveg og at det i forvaltningsplanen må legges til rette for at denne strekningen vedlikeholdes og brukes på samme måte som den var brukt før vernet.

4. Hogst

Gjeldende regelverk videreføres, dvs. at hogst er tillatt i tråd med vernskogbestemmelsene i skogbruksloven.

5. Skjøtselstiltak i Frydalen landskapsvernområde a. Det er registrert tre viktige lokaliteter i Nord-Fron med verdifull naturbeitemark, hvor lokalitetene er avhengig av godt beitetrykk for at naturverdiene skal opprettholdes. Vi håper Rondane-Dovre nasjonalparkstyre fortsetter det gode samarbeidet som er etablert med de ulike aktørene, og at det blir prioritert tilstrekkelig med midler til gjennomføring av nødvendige skjøtselstiltak.